

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Formentlig negativ BNP-vækst i tredje kvartal

Af: Seniorøkonom Kristian Skriver og cheføkonom Tore Stramer

Inflationen i Danmark aftog i oktober til bare 0,1 pct. Dermed er inflationen faldet fra 10,1 pct. til nu 0,1 pct på bare et år. Det bør dog pointeres, at det primært er det seneste års massive fald i energipriserne, der har trykket inflationen ned mod nul. Når det er sagt, er der heldigvis også tegn på, at inflationspresset er lettet på en række varer.

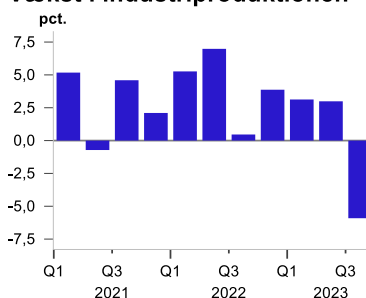
Industriproduktionen, hvor der tages højde for prisudviklingen, er faldet med 6 pct. i tredje kvartal. Det er i høj grad medicinalindustrien, der trækker ned, ovenpå et flot år med høj vækst. Når det er sagt, er medicinalindustriens produktion fortsat markant højere end for bare et år siden på trods af den seneste tilbagegang. Udenfor medicinalindustrien er der også tilbagegang på 2 pct.

Hidtil har høj vækst i medicinalindustrien skjult de store udfordringer, som store dele af industrien har, men med tilbagegangen i medicinalindustrien i tredje kvartal, er problemer kommet frem i lyset. Store dele af industrien lider under svage afsætningsmuligheder i udlandet. Tilbagegangen i industrien er så stor, at det højst sandsynligt vil sende Danmarks BNP i bakgear.

Danmarks eksport af varer og tjenester steg med 0,4 pct. i tredje kvartal. Tilmed steg eksporten af varer med 3,4 pct. Det kan virke besynderligt, at der er pæn vækst i eksporten af varer, når industriproduktionen falder mærkbart. En del af forklaringen er, at eksporten af varer – i modsætning til industriproduktionen – ikke er korrigeret for prisstigninger. Det betyder, at en del af fremgangen i eksporten af varer kan skyldes højere priser. Dertil skal det nævnes, at det ikke kun er industrien, der eksporterer varer fra Danmark, men der er også andre brancher, som eksporterer varer fx engroshandlen.

Nøgletal	Side
Industriproduktionen faldt med 5,9 pct. i tredje kvartal	2
Eksporten stiger i tredje kvartal	3
Inflationen falder til bare 0,1 pct. i oktober	4
Ledigheden stiger med 800 fuldtidspersoner i oktober	5
Færre konkurser i Danmark	6

Vækst i industriproduktionen

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Industriproduktionen faldt med 5,9 pct. i tredje kvartal – sender formentlig dansk BNP-vækst i bakgear

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at industriens produktion steg med 0,2 pct. i september, når der korrigeres for sæsonudsving og prisudvikling. I tredje kvartal er industriens produktion faldet med 5,9 pct.

Industriens produktion faldt mærkbart i tredje kvartal. Tilbagegangen er så stor, at det højst sandsynligt vil sende Danmarks BNP i bakgear.

Medicin trækker ned ovenpå høj vækst

Tilbagegang i medicinalindustrien er en væsentlig forklaring på industriens tilbagegang. I tredje kvartal er produktionen i medicinalindustrien faldet med 10,6 pct.

Medicinalindustrien har haft imponerende høj vækst de seneste år, men nu ser vi desværre tilbagegang. Når det er sagt, er medicinalindustriens produktion fortsat markant højere end for bare et år siden på trods af den seneste tilbagegang.

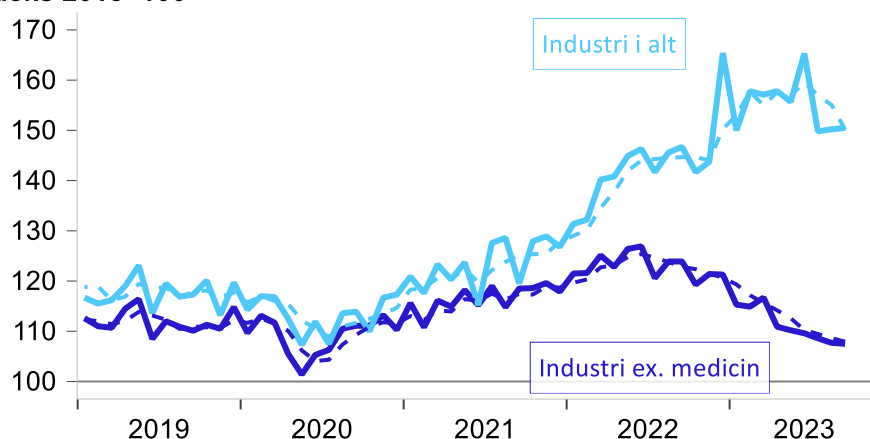
Andre dele af industrien trækker også ned

Selvom medicinalindustrien er den væsentligste forklaring på tilbagegangen i tredje kvartal, er der heller ikke hjælp at hente i andre dele af industrien. Produktionen i industrien ekskl. Medicinalindustrien skrumpede med 2,1 pct. i tredje kvartal.

Hidtil har høj vækst i medicinalindustrien skjult de store udfordringer, som store dele af industrien har, men med tilbagegangen i medicinalindustrien i tredje kvartal, er problemer kommet frem i lyset. Store dele af industrien lider under svage afsætningsmuligheder i udlandet. Den globale efterspørgsel efter varer er lav. Risikoen for recession på nærmarkederne i Sverige, Tyskland og Storbritannien er betydelig, og det vil ramme de danske industrivirksomheder de kommende måneder.

Dansk industriproduktion, prisjusteret

Indeks 2015=100

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Eksporten stiger i tredje kvartal

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at Danmarks eksport af varer og tjenester steg med 0,4 pct. i tredje kvartal. Det dækker over, at eksporten af varer steg med 3,4 pct., mens eksporten af tjenester faldt med 3,7 pct.

Danmarks eksport klarer sig ganske pænt trods økonomisk modvind for de danske eksportmarkeder. De vigtige danske eksportmarkeder Tyskland, Sverige og Storbritannien er på kanten af recession.

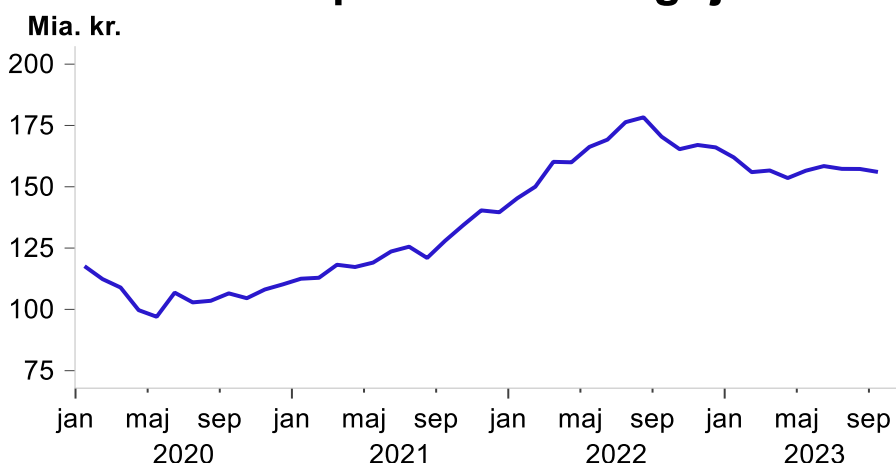
Fremgangen i eksporten tyder på, at de danske eksportvirksomheder har trodset de svære betingelser på nærmarkederne. Det er dog værd at nævne, at eksporten er opgjort i løbende priser, hvilket betyder, at der ikke tages højde for prisudviklingen. En del af stigningen kan derfor skyldes øgede priser. Det er flot, at de danske eksportvirksomheder har fremgang, fordi forudsætningerne er meget dårlige, når der er en svag økonomisk udvikling på de danske eksportmarkeder.

I Tyskland var BNP-væksten -0,1 pct. i tredje kvartal, mens BNP-væksten var 0,0 pct. i Sverige og Sverige.

Eksporten er 9,4 pct. lavere end sidste år pga. søfarten

Trods fremgang i tredje kvartal, er Danmarks eksport i tredje kvartal knap 11 pct. lavere end i tredje kvartal sidste år. Det er meget sjældent, at vi ser så stor tilbagegang på et år. En stor del af forklaringen på den lavere eksport er, at fragtraterne er normaliseret, hvilket får den danske søfartseksport til at falde. I 2021 og 2022 steg fragtraterne kraftigt, fordi der var stor global efterspørgsel efter at få transporteret varer på tværs af landegrænser. Mod slutningen af 2022 faldt fragtraterne, hvilket har fået den danske søfartseksport til at falde.

Danmarks eksport af varer og tjenester

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Inflationen falder til bare 0,1 pct. i oktober

Inflationen i Danmark faldt fra 0,9 pct. i september til et 0,1 pct. i oktober. Dermed er inflationen på kun ét år faldet fra 10,1 pct. i oktober 2022 til nu 0,1 pct. Det er en fremragende nyhed, at inflationen nu flirter med nul-grænsen her op til julemånederne. Det er en udvikling, der forhåbentligt vil understøtte forbruget og dermed den samlede aktivitet i dansk økonomi.

Det massive fald i inflationen over det seneste år er ikke set større siden midten af 70'erne og har fuldstændig taget os på sengen. Ved indgangen til 2023 var det bestemt ikke forventningen, at inflationen ville gå i nul inden årets udgang.

Det bør dog pointeres, at det primært er det seneste års massive fald i energipriserne, der har trykket inflationen ned mod nul. Når det er sagt, er der heldigvis også tegn på, at inflationspresset er lettet på en række varer.

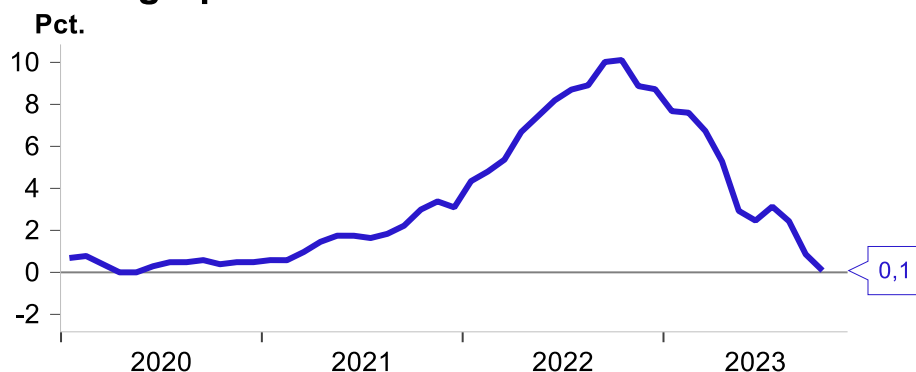
Inflationen har nu bundet – ny fremgang i vente

Selvom vi selvfølgelig skal glæde os over, at inflationen nu flirter med nul-grænsen, peger inflationspilen igen op hen imod årsskiftet og ind i 2024. Det skyldes hovedsageligt, at faldet i energipriserne ikke længere vil trække inflationen ned i samme omfang som tidligere.

Der venter nu en mere udfordret periode for inflationen, hvor den højere lønvækst og en fortsat udpræget mangel på arbejdskraft vil drive inflationen op i nærheden af et niveau på godt 2 pct. i løbet af første halvår 2024.

Selvom inflationspilen nu igen peger opad, er der dog heldigvis fortsat udsigt til en mærkbar genopretning af lønmodtagernes realløn. Som tingene ser ud nu, vil reallønnen igen være tilbage på 2021-niveau i løbet af 2024.

Forbrugerprisinflation i Danmark

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Ledigheden stiger med 800 fuldtidspersoner i oktober

Danmarks Statistik har i denne uge offentliggjort ledighedsindikatoren for oktober, der er det første og foreløbige bud på udviklingen i ledigheden. Ledighedsindikatoren viser, at ledigheden steg med 800 fuldtidspersoner fra september til oktober, når der tages højde for sæsonudsving. Det er 6. måned i træk, hvor ledigheden er steget. Ud af de seneste 12 måneder, steg ledigheden i 11 af dem. Ledigheden er nu 9.600 personer større end for et år siden.

Ledigheden er steget i mange måneder, men er fortsat på et lavt niveau. Det er godt nyt, fordi vi har frygtet, at ledigheden ville stige mærkbart. Det er på ingen måde sket. Tværtimod er der tydelige tegn på en blød landing. Inflationen er faldet mærkbart til 0,1 pct., mens ledigheden kun er steget en anelse.

Når det er sagt, er der mange dele af dansk erhvervsliv, der har svage økonomiske betingelser i øjeblikket. Når vi får tal, vil vi formentlig også se negativ BNP-vækst i tredje kvartal på grund af stor nedgang i industriproduktionen. Danmark vil dermed ligne vores nabolande, hvor BNP-væksten også er svag i tredje kvartal. I Tyskland er BNP-væksten -0,1 pct. i tredje kvartal, mens BNP-væksten i Sverige og Storbritannien er på 0,0 pct. i tredje kvartal.

Men på trods af den svage økonomiske udvikling, er der fortsat fremgang i beskæftigelsen. I august krydsede lønmodtager for første gang i Danmarks historien 3 millioner personer. Alene siden årsskiftet er lønmodtagerbeskæftigelsen steget med 27.000 personer.

I de kommende måneder forventer vi, at ledigheden vil stige yderligere, men vi forventer ikke en stor ledighedsbølge. Som udgangspunkt er der udsigt til en blød landing, hvor beskæftigelsen langsomt vil falde fra et rekordhøjt niveau.

Vi har allerede set tegn på aftagende efterspørgsel. Antallet af jobopslag på Jobindex var i oktober 10 pct. lavere end samme måned sidste år.

Færre jobopslag på Jobindex er et tegn på aftagende efterspørgsel efter arbejdskraft. Der bliver fortsat skabt nye jobs i Danmark, men de færre jobopslag er et tegn på, at de kommende måneder bliver mere afdæmpede. Når det er sagt, er antallet af jobopslag på Jobindex fortsat på et højt niveau.

Færre konkurser i Danmark

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at 269 virksomheder med aktiviteter gik konkurs i oktober, når der korrigeres for almindelige sæsonudsving. Det er uændret fra september. Konkurserne i oktober førte til 1.742 tabte fuldtidsjobs. De seneste tre måneder er 3,7 pct. færre virksomheder gået konkurs end de foregående tre måneder.

Det er godt nyt, at færre virksomheder går konkurs, men det er desværre for tidligt at glæde sig alt for meget. Der er fortsat utrolig mange virksomheder, der går konkurs.

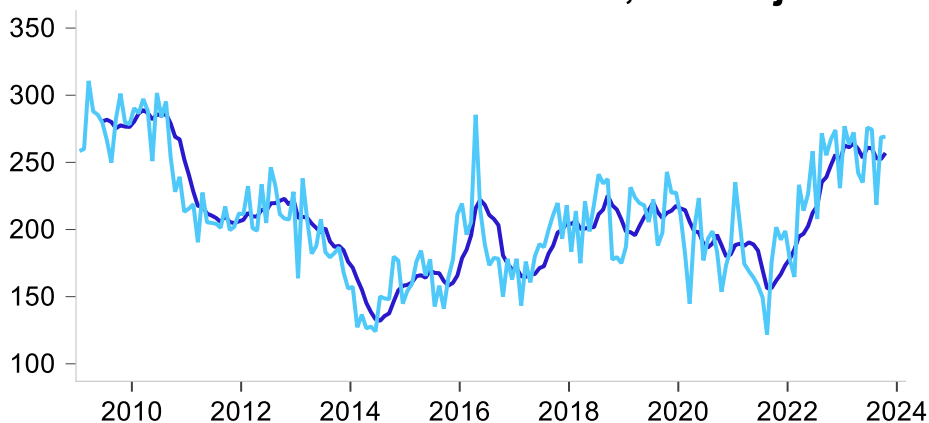
Mindre andel virksomheder går konkurs som efterspil fra coronakrisen

En del af virksomhederne, der i øjeblikket går konkurs, er efterspil fra coronakrisen. 25 pct. af de virksomheder, der gik konkurs i oktober, har optaget moms-lån under coronakrisen. For perioden januar 2022 til september 2023 var det 40 pct. af virksomheder.

De seneste par år har en stor del af konkurserne været efterdønninger fra coronakrisen, men det er ikke billedet længere. I stedet er det andre økonomiske udfordringer, der har fået virksomheder til at gå konkurs. Mange virksomheder er hårdt ramt af aftagende efterspørgsel og stigende omkostninger. Selvom dansk økonomi på overfladen klarer sig godt med høj vækst, er der mange virksomheder, som lider under aftagende efterspørgsel samt tiltagende omkostninger. Ser vi bort fra medicinalindustrien, er Danmarks BNP skrumpet med 1,5 pct. det seneste år. Det er en kraftig tilbagegang, som vi kun ser i forbindelse med store økonomiske kriser.

Det vidner om, at man i mange virksomheder står med svære økonomiske betingelser. Kraftige rentestigninger og vækstafmatning på eksportmarkeder svækker afsætningsmulighederne, og dertil er omkostningerne steget mærkbart. Det gør desværre, at der er virksomheder, som må dreje nøglen om.

Konkurser i aktive virksomheder, sæsonjusteret

— Konkurser — 6 måneders glidende gennemsnit

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 28 19 81 54.